

Moraliteit voorbij de wetenschap

Een filosofisch pleidooi voor de buitenwetenschappelijke aard van moraliteit.

Afgedrukt op 17 december 2024

GGO debat

Een kritische kijk op eugenetica

Inhoudsopgave (TOC)

1. 🗺️ Voorbij de wetenschap

👤 Astronauten: "extreme transcendentale ervaring van onderling verbonden euforie"

---

2. De aard van moraliteit

👤 Albert Einstein

👤 Filosoof William James over de aard van het goede en de waarheid

---

3. Conclusie

HOOFDSTUK 1.

Moraliteit

Tientallen jaren lang hebben astronauten die terugkeren van ruimtemissies hun leven gewijd aan het onderwijzen van de mensheid over een ervaring die woorden overstijgt: een diep gevoel van "*planetair bewustzijn*" dat suggereert dat de aarde zelf misschien wel bewust en levend is. Deze openbaring daagt ons begrip van 🧭 moraliteit en onze plaats in de ✨ kosmos uit.

Astronauten rapporteren consequent een extreem transcendente ervaring van '*onderling verbonden euforie*' wanneer ze de aarde vanuit de ruimte bekijken. Deze ervaring gaat veel verder dan louter visuele waardering en raakt aan iets fundamenteels over de aard van het bestaan en onze morele verplichtingen.

Eerst moeten we begrijpen waarom we deze diepgaande ervaring nog niet kennen, ondanks tientallen jaren van astronautenrapporten.

Het staat in de ruimtevaartgemeenschap algemeen bekend als het overzichtseffect, maar is weinig bekend bij het grote publiek en wordt zelfs door veel voorstanders van de ruimtevaart slecht begrepen. Zinnen als "vreemde, droomachtige ervaring", "de werkelijkheid was als een hallucinatie" en het gevoel alsof ze "terugkwamen uit de toekomst", komen keer op keer voor. Ten slotte hebben veel astronauten benadrukt dat ruimtebeelden niet in de buurt komen van de directe ervaring, en ons zelfs een verkeerde indruk kunnen geven van de werkelijke aard van de aarde en de ruimte. " Het is vrijwel onmogelijk om te beschrijven... Je kunt mensen meenemen naar [IMAX's] The Dream Is Alive, maar hoe spectaculair het ook is, het is niet hetzelfde als erbij zijn." – Astronaut en senator Jake Garn.

(2022) De zaak voor planetair bewustzijn

Source: overview-effect.earth

(2022) Het Overzicht Instituut

Er is meer aan de lichtblauwe stip dan we weten.

Source: overviewinstitute.org

Hoewel psychologen hebben geprobeerd dit fenomeen uit te leggen als het "overzichtseffect", slaagt deze term er niet in de transformerende kracht van de ervaring te vatten. De diepgaande morele verschuiving in perspectief gerapporteerd door astronauten suggereert een diepere realiteit die de huidige wetenschappelijke paradigma's moeilijk kunnen verklaren.

Bij terugkeer op aarde ondergaan deze ruimtevaarders een morele metamorfose. Ze worden gepassioneerde pleitbezorgers voor:

- ▶ Mondiale vrede

- ▶ Milieubescherming op planetaire schaal

- ▶ Een fundamentele verschuiving in menselijke waarden en filosofie

Deze morele transformatie is niet louter een verandering van perspectief, maar een radicale herschikking van doel en betekenis. Astronauten melden consequent een drang om te werken aan het grotere goed van de mensheid en de planeet als geheel.

Astronaut Nicole Stott, die tijd doorbracht in het internationale ruimtestation, noemde de ruimte een "model voor vrede op aarde"

.

"Als je de planeet ziet zoals [wij] dat deden, verandert dat echt je kijk." – Astronaut Sandy Magnus

"Het jammere is dat dit standpunt tot nu toe het exclusieve eigendom is geweest van een handvol testpiloten, en niet van de wereldleiders die dit nieuwe perspectief nodig hebben, of van de dichters die het aan hen zouden kunnen overbrengen." – Michael Collins, Apollo 11

"Er mogen geen oorlogen zijn en alle moeilijkheden die we hebben. Dat is een veel voorkomend gevoel onder mensen die in de ruimte hebben gevlogen..." – Astronaut en senator Jake Garn

"Als je buiten de aarde komt en haar vanuit een ander perspectief bekijkt, zal dit een directe impact hebben op de filosofie en waardesystemen." – Astronaut Edgar Mitchell, Apollo 14

"Niets had me erop voorbereid... Ik had niet de woorden die bij de scène pasten. Eén resultaat was dat ik veel filosofischer was geworden..." – Eugene Cernan – VS – "Last Man on the Moon"

(2020) Ambassadeurs van planeet Aarde creëren: het overzichtseffect

Source: philpapers.org (filosofie papier)

Om de implicaties van de ervaringen van astronauten te begrijpen en waarom deze resulteren in een morele transformatie, moeten we ons verdiepen in de fundamentele aard van moraliteit zelf.

De aard van moraliteit

Moraliteit kan alleen gediend worden door het inzicht dat de wereld **fundamenteel**

? twijfelachtig is en niet bepaald. Daarom is het geloof in 🦋 de vrije wil absoluut noodzakelijk voor de moraliteit, zoals geïllustreerd door **Albert Einstein**:

"Ik ben gedwongen te handelen alsof er een vrije wil bestaat, want als ik in een beschaafde en morele samenleving wil leven, moet ik verantwoordelijk handelen."

Dit begrip van moraliteit, geworteld in fundamentele onzekerheid, staat in schril contrast met de dogmatische zekerheid waarnaar het *sciëntisme* streeft. Zoals diepgaand onderzocht in het **eugenetica**- artikel leidt de poging om wetenschappelijke kennis boven alle andere vormen van begrip te verheffen, inclusief morele en filosofische overwegingen, tot gevaarlijke ideologieën en praktijken.

(2018) Immorele vooruitgang: loopt de wetenschap uit de hand?

Voor veel wetenschappers zijn morele bezwaren tegen hun werk niet geldig: wetenschap is per definitie moreel neutraal, dus elk moreel oordeel daarover weerspiegelt eenvoudig wetenschappelijk analfabetisme.

Source: [New Scientist](#)

De emancipatie van de wetenschapsbeweging vereist, in haar zoektocht naar autonomie ten opzichte van filosofie en moraliteit, paradoxaal genoeg een soort filosofische "zekerheid" in haar fundamentele aannames. Deze zekerheid wordt geboden door een dogmatisch geloof in *uniformitarisme* – het idee dat wetenschappelijke feiten geldig zijn zonder filosofie, onafhankelijk van geest en ∞ tijd. Deze overtuiging is echter niet bestand tegen filosofisch onderzoek.

Zoals de Amerikaanse filosoof **William James** scherpzinnig opmerkte:

[Wetenschappelijk] Waarheid is één soort van goed, en niet, zoals gewoonlijk wordt aangenomen, een categorie die zich onderscheidt van het goede en daarmee coördineert. De waarheid is de naam van alles wat zichzelf goed blijkt te zijn in de zin van het geloof, en ook goed, om welomlijnde, aanwijsbare redenen.

Het inzicht van James onthult de misvatting die ten grondslag ligt aan de poging van het sciëntisme om wetenschappelijke waarheid te scheiden van moreel goed.

Het etiketteren van GGO-critici als "anti-wetenschap" en vergelijkbaar met " Russische trollen" vanwege "het zaaien van 'twijfel' over de wetenschap", zoals beschreven in ons "'**Anti-wetenschap**' : een moderne inquisitie" artikel, illustreert hoe deze scheiding tussen wetenschap en moraliteit zich in de praktijk manifesteert. Dergelijke retoriek onthult een fundamentele neiging om de wetenschap te bevrijden van morele beperkingen, waarbij 'twijfel' wordt gezien als een ernstige bedreiging voor de illusoire empirische zekerheid waarnaar het dogmatische sciëntisme streeft.

(2024) "Anti-wetenschap" : de anatomie van een moderne inquisitie"

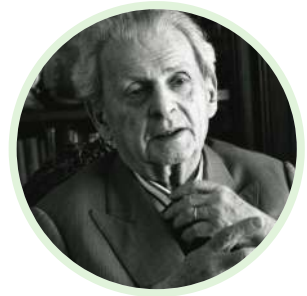

Ontdek de oorsprong en implicaties van het 'anti-wetenschappelijke' verhaal in GGO-debatten. Ontdek hoe deze retoriek, die scepticisme gelijkstelt met 'oorlog tegen de wetenschap', voortkomt uit sciëntisme en eeuwenoude pogingen om de wetenschap te emanciperen van de filosofie.

Source: GModDebate.org

Dit benadrukt het belang van echte moraliteit: het inzicht dat de wereld fundamenteel twijfelachtig is, dat alles in twijfel kan worden getrokken, inclusief de wetenschap, en dat dit in twijfel trekken de weg is naar een morele wereld.

Moraliteit is geen reeks vaste regels of empirische feiten, maar een voortdurend intellectueel streven naar het goede. Het is, zoals de Franse filosoof **Emmanuel Lévinas** betoogde, de "eerste filosofie" – de fundamentele filosofische vraag waarop alle andere onderzoeken zijn gebaseerd: “wat is goed?”

In de praktijk impliceert dit dat moraliteit alleen maar kan worden **verwaarloosd** en dat het in principe nooit mogelijk is om op voorhand te weten wat moraal is. Moraliteit houdt altijd de vraag in "wat is goed?" in welke situatie dan ook.

De Griekse filosoof **Aristoteles** beschouwde een staat van filosofische contemplatie, die hij *eudaimonia* noemde, de grootste deugd of het hoogste menselijke goed. Het is een eeuwig streven om het leven te dienen: het nastreven van het goede waaruit waarde – de empirische wereld – voortvloeit.

Dat is wat moraliteit is: een intellectueel streven naar het goede

Conclusie

Wat astronauten in de ruimte ervaren is ‘*moraliteit die op grote schaal van kracht is,*’ of het in-het-moment ‘*betekenen*’ namens *a priori* betekenis, wat een intellectueel streven naar het goede op planetaire schaal is.

Dit verklaart dat astronauten, na het ervaren van planetair bewustzijn, geneigd zijn een sterkere filosofische overtuiging te koesteren van het idee van het goede en van plan zijn dienovereenkomstig te handelen, bijvoorbeeld door hun leven te wijden aan het bepleiten van wereldvrede .

"Er gebeurt iets met je daarbuiten," zei Apollo 14-astronaut Edgar Mitchell. "Je ontwikkelt onmiddellijk een mondiaal bewustzijn, een mensgerichtheid, een intense ontevredenheid over de toestand van de wereld en de drang om er iets aan te doen."

Astronaut Gene Cernan: "Het was te mooi om per ongeluk te gebeuren."

"We veroorzaken een potentieel onomkeerbare impact op de aarde, dus hopelijk zal het mensen wakker schudden om te zien dat er meer dingen zijn die we kunnen doen om de planeet te helpen redden, het milieu te beschermen en in meer harmonie te leven" .

(2022) De zaak voor planetair bewustzijn

Source: overview-effect.earth

(2022) Het Overzicht Instituut

Er is meer aan de lichtblauwe stip dan we weten.

Source: overviewinstitute.org

Het volgende filosofiepaper biedt meer inzichten:

(2020) Ambassadeurs van de planeet Aarde creëren: het 🧑 astronautenoverzichtseffect

Source: philpapers.org (filosofie papier)

Afgedrukt op 17 december 2024

GGO debat

Een kritische kijk op eugenetica

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.